

**Környezet és Természetvédelemre épülő
Helyi Pedagógiai Program**

Tiszadadaai Nyitnikék Óvoda és Konyha

A program készítői (1998): Ádám Jánosné

Berencsi Mária

Bozsvainé Demeter Anna

Gulyásné Csöke Mária

Kárpáti Ilona

Tar Zoltánné

Programmódosítás (2019): Komárominé Rikk Csilla Judit

Felülvizsgálat: (2022): Komárominé Rikk Csilla Judit

AJÁNLÁS

Ezt a programot ajánljuk a szülők, pedagógusok és a fenntartó figyelmébe, akik aktív és pozitív hozzáállásukkal segíthetik a program megvalósulását.

A HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAM ALAKULÁSA

Az óvoda '98-ban elfogadott helyi nevelési programjának négy év alkalmazás után, szükségessé vált a bevértésvízsgálatá. A felmérés és értékelés elvégtése után, az összesítés és következtetés, valamint a jövőre vonatkozó feladatok meghatározásra kerültek.

Ebből kiindulva lettek elvégtve a szükséges módosítások az óvoda Helyi Nevelési Programján.

A programmódosítást, a 2009-ben elfogadott oktatási törvényt módosítás tette újra aktuálisá.

A HPP újabb módosítását a 2010-es alapprogram változása tette ismét szükségessé. (IPR)

2012. július 1-ével hatályba lépő új intézményi törvény tette kötelezővé az újabb módosítást. Különváltunk a Tiszadadai Holló László Általános Iskolától, megváltozott óvodánk neve, és önálló gazdálkodó intézmény lett. (Ekkortól lett a nevünk Tiszadadai Nyitnikék Óvoda.)

2017. januártól újabb változtatást kellett végrehajtani. Az Önkormányzat konyhája az óvodához került. (Tiszadadai Nyitnikék Óvoda és Konyha.)

2018. szeptember 1-től az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja módosulása miatt felülvizsgálatra került sor.

2019. szeptember 1-től az EFOP-3.1.3-16-2016-00001 Társadalmi felzárkózási és integrációs köznevelési intézkedések támogatása projekt azaz „Esélyteremtő óvoda” megnevezésű pályázat során készült helyzetelemzéssel bővült a program.

Helyzetelemzés

Település

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye nyugati szegletében található községünk Tiszadada, Tiszavasvári Járásban, a megyeszékhelytől, Nyíregyházától 40 km-re. (Hátrányos helyzetű kistérség) Területe 4875 hektár (= 48.8 km²). Lakosainak száma 2300 körül mozog.

A település lakossága az elmúlt 60 évben 37%-kal csökkent. Sajnos a folyamat folytatódni látszik, mivel helyben és a környéken kevés a munkalehetőség, alacsonyak a bérek, nehéz a megélhetés. A fiatalok (főleg a diplomások) közül a jobb megélhetés reményében sokan elköltöznek. Előregszik a település.

A közlekedési viszonyok nem elégítenek ki minden igényt. A vonatközlekedés megszüntetése után csak a menetrend szerinti és céges buszjáratok állnak rendelkezésre a lakosok számára.

Legjelentősebb munkáltató a Községi Önkormányzat. Közintézményei: polgármesteri hivatal, idősek otthona, óvoda, konyha, tájház, családsegítő, védőnői szolgálat. Közmunkaprogram keretén belül 100-200 főt foglalkoztat rendszeresen.

Településünk önfenntartó: tésztaüzem, sertés és tojótyúk tartás, varroda, zöldségtermesztés a konyha szükségleteire (fóliában, önkormányzati tulajdonú kertekben, földeken).

További munkalehetőség: általános iskola, egyéni vállalkozások (üzletek, vendéglátás, házi orvos, fogorvos, varroda, gazdálkodás (őstermelés).

Új lakóház elenyésző számban épül, viszont a középületek pályázatok útján folyamatosan megújulnak, szépülnek. 2001-ben adták át az újonnan épített óvodát.

Településünkön egy belgyógyász házi orvos, és egy fogorvos rendel, az Önkormányzatnak és pályázatoknak köszönhetően igényesen felújított, jól felszerelt rendelőben. Labor vizsgálatokra legközelebb Tiszalökön van lehetőség, de vérvétel helyben is történik heti 1 alkalommal.

A köznevelés megoldott helyben, 3 csoportban tudjuk elhelyezni az óvodáskorúakat, 8 évfolyammal működik az általános iskola és 2023. májustól elindult a bölcsődei ellátás is.

Településünkön egy bentlakásos gondozási központ fogadja az időseket, továbbá gyermekvédelmi és támogató szolgálat segíti a szociálisan rászorultakat.

A helyi kereskedelmi egységek kínálata egysíkú, főleg az élelmi – háztartási szerekre terjed ki. Nagyobb bevásárlást a környező városokban lehet elintézni.

Egy Hagyományörző Tájház és egy Közösségi Ház (Helytörténeti gyűjteménnyel) ad otthont a népi hagyományok, vagy történelmi események felelevenítését célzó programoknak, továbbá 2 emlékházban tekinthetők meg egy tiszadada-i kötődésű szobrász és egy festőművész alkotásai.

Tiszadada nevezetességei:

Székelykapu, Trianon park, templomok (református, római katolikus), Till Aran Szobormúzeum, Holló László Emlékház, Zatureczky kúria. Helytörténeti gyűjtemény: a környék régi tárgyai tematikusan, Bornemisza emlékszoba, mamutcsont.

A kulturális élet sokszínű, hagyományos rendezvényeink: Holló László hét, Képzőművészeti alkotótábor, Tájház éjszakája, Anna napi búcsú – falunap (júl.), Futóverseny aug. 20-án, adventi szombatok Dadán, kultúrséták és a Cantemus Nemzetközi Kórusfesztivál egyik vidéki helyszínét biztosítjuk rendszeresen.

Óvoda bemutatása

Óvodánk Tiszadada központjában, közvetlenül a Községháza szomszédságában található. A település minden pontjáról jól megközelíthető, 50 m-en belül van egy buszmegálló. Az óvoda 2001-ben épült, azóta pályázatok útján több felújítást is végeztek rajta. Napelemek telepítése, nyílászárók cseréje, külső szigetelés, komplex fejlesztés. A csoportszobák berendezése praktikus, esztétikus és gyermekbarát. Rendelkezünk tornaszobával, fejlesztő helyiséggel. Pályázatokból, adományokból tornaszereket, fejlesztő eszközöket, játékokat, könyveket szerzünk be. A játszóudvar felújítása, elkerítése, bővítése, játékeszközök beszerzése megtörtént 2019 elején. Van műfüves focipályánk, kresz-pályánk, 2 mászóvárunk, homokozó, mászóka, mókuskerék, hinta. Informatikai eszközök tekintetében, a legalapvetőbb dolgok megvannak pl: Wi-fi ellátottság, okos tévé, lap-top, „kakaóbiztos” gyerek számítógép.

Az óvoda önkormányzati fenntartású, 2017 óta a konyha, mint telephely is ide tartozik.

Hagyományos rendezvényünk 2001 óta, a Nyitnikék 10 próba sportverseny.

Sikeresen pályáztunk a Zöld Óvoda cím megszerzésére 2017-ben.

A nagy létszámú hátrányos helyzetű gyerekek esélyeinek javítása érdekében az óvodának fel kell vállalnia a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek testi - lelki - értelmi fejlesztését, a hátrányok kompenzálását, illetve a sikeres iskolakezdés esélyének megteremtését. (Óvodánk 2010-től IPR, azaz „integrációs- és képesség-kibontakoztató felkészítés” programmal bővítve dolgozott.) 2018-tól részt veszünk az EFOP-3.1.3-16-2016-00001 Társadalmi felzárkózási és integrációs köznevelési intézkedések támogatása projekt azaz „Esélyteremtő óvoda” megnevezésű pályázatban.

Szociokulturális környezet

A helyi társadalom összetétele:

A Nemzetiségi adatbázisból kigyűjtött adatok szerint a magyarok mellett a romák száma a legjelentősebb, de találkozzunk néhány német, román, szlovák, ukrán nemzetiségűvel is. A romák aránya a felnőtt lakosság körében 30 % körüli. Számuk folyamatosan nő, nagytöbbségben oláh és romungro származásúak.

Az óvodába járó gyermekek élet- és lakáskörülményei:

A lakóépületek komfortszintje többségben megfelelő, viszont elég sok a komfort nélküli. Óvodásaink 20 %-ánál kártyás villanyóra van, 20 %-ánál nincs vezetékes víz, a családok 2/3-a fával, kályhával fűt. Internet viszont 2/3-nál van.

A szülők munkaerőpiaci helyzete:

Állandó munkahelye van az apukák többségének, az anyukák közül sokan gyesen vannak, főállású anyák, vagy háztartásbeliek. A településen sok a közfoglalkoztatott.

Az óvodába járó gyermekek családi körülményei:

Óvodásaink 1/3-a nagycsaládos, sok gyerekkel, vagy több generáció, illetve egyéb rokon együttélése által. A családok zöme egy szobában lakik.

Szülők iskolai végzettsége, szakképzettsége:

Sokan csak 8 általánost végeztek, vagy még ezt sem. A férfiak körében a szakmunkás, a nők körében a középfokú végzettség a gyakoribb. A romák között nincs felsőfokú végzettségű.

A családok helyi társadalomban elfoglalt helye:

A roma és nem roma szülők rendszeres napi érintkezésben vannak egymással az óvodában. A helyi rendezvényeken származástól függetlenül vesznek részt. Az intézményi elvárások kapcsán időnként tapasztalhatók nehézségek a szabályok betartásában. A roma lakosságon belül vannak alá-fölé rendeltségi viszonyok (higiénia, egzisztencia, erőfölény). A településünkön kialakultak roma-magyar párkapcsolatok.

A családok szocializációs jellemzői:

A cigány nyelvet nem használják – saját bevallásuk szerint -, szokásaikat, hagyományait nem ápolják.

Az adatok 2020-ban megvalósuló, az óvoda által készített statisztikai felmérések eredményei.

NEVELÉSI ALAPELVEINK

- SZEMÉLYISÉGGÖZPONTÚSÁG
- JÁTÉKOSSÁG
- NYITOTTSÁG
- TOLERANCIA
- ESÉLYTEREMTÉS

Az óvodában a roma nemzetiséghez tartozók az összlétszám 50 - 60%-át teszik ki. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya 40 % körüli. Ezért nevelési alapelveinknél hangsúlyozott jelentőséget kell, hogy kapjon az esélyteremtés.

A nevelőtestületre és munkáját segítő személyzetre jellemző a gyermekközpontú szemlélet. Munkájukban szeretetteljes, kiegyensúlyozott, biztonságot nyújtó légkör megteremtésére törekszenek. A másságot jól tolerálják, ezt a szemléletet a gyermekcsoportra és a szülőkre átsugározzák.

A szakmai munkaközösség nagyban segíti a nevelőmunka hatékonyságát. A testület nyitott és elfogadó, az óvodáskor életkori sajátosságait ismerve, a **gyermek természetes tevékenységformájának a játékot tekinti és ennek megfelelően az óvodai élet minden területén legfőbb módszere és eszköze a játékosság és maga a játék.**

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK FELTÉTELEI

Személyi feltételek:

Intézményünk 75 kisgyermek fogadására képes. Törvényileg finanszírozott álláshelyek: 7 óvodapedagógus és 4 nevelést oktatást közvetlenül segítő (3 dajka, 1 pedagógiai asszisztens). Fejlesztőpedagógus a járási szakszolgálattól heti egyszer jön az óvodába, logopédus szintén heti egyszer ambulánsan fogadja a kiszűrt gyerekeket Tiszavasváriban a járási szakszolgálatnál. Az itt dolgozó óvodapedagógusok és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak elkötelezettek a hivatásuk iránt. Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll. Az óvodapedagógusok és dajkák személyisége meghatározóak a gyermekek számára.

Egész napi munkánkban kifejezésre juttatjuk:

- a gyerekekkel kapcsolatos együtt érző, oda-és ráfigyelő, szeretetteljes magatartást,
- műveltségéből fakadó intelligenciát,
- pedagógiai és pszichológiai ismereteken, gyakorlati jártasságokon alapuló óvodai szakértelmet,
- kulturális magatartásból eredő etikus, esztétikus magatartást és viselkedést,
- önképzésünk igényét,
- a velünk kapcsolatba kerülő személyekkel szemben kifejezésére jutó tiszteletet, probléma-és feladatérzékenységet,
- a gyerekek fejlődését-fejlesztését elősegítő értékek, eszmék, normák közvetítését,
- szervezőképességet, amely a nevelési koncepció feltételei között lehetővé teszi a különböző alternatívák választását.

Nem teszünk különbséget gyermek és gyermek között, a nemzetiséghez tartozó, esetleg migráns gyermekek nevelése alkalmával feladatunk, hogy megvalósítsuk a kapcsolódó nevelési célkitűzéseket.

Tárgyi feltételek:

Az óvodának rendelkeznie kell, a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő

munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

Az eszköznorma szerinti felszereltségünk nagyrészt biztosított.

A csoportszobák, a fejlesztőszoba és a tornaszoba tárgyi és szemléltető eszközökkel való ellátottsága elegendő a program megvalósításához. A játékok és képességfejlesztő eszközök bővítése tudatos, előre átgondolt és megtervezett formában valósul meg, a fenntartó, a szülők támogatása valamint az óvodapedagógusok által. Óvodánk három csoportszobával, egy fejlesztőszobával, tornaszobával, szertárral, 2 fedett terasszal, gyermek és nevelői öltözővel, gyermek- és nevelői mosdókkal, konyhával, valamint vezetői irodával, egyben tárgyalóval rendelkezik. Az intézményhez tartozó zárt udvar sok lehetőséget kínál a szabadban töltött idő változatos tevékenységeinek megszervezéséhez, a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez, a szabad játékhoz. 2018 óta rendelkezünk Ovi-focipályával, Kresz-pályával. Udvarunkon egy kisméretű magas ágyást alakítottunk ki, melyet minden csoport a maga kedvére rendezgethet, gondolhat.

A játéktevékenységhez szükséges eszközök:

- szerepjátékok, építő - konstruáló játékok, szabályjátékok, barkácsolás, dramatizálás és bábozás eszközei,
- mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök, közlekedési eszközök,
- zene, ének, énekes játékok eszközei, gyermek és felnőtt hangszerek,
- kommunikációs képességek, anyanyelv fejlesztésének eszközei,
- észlelést, érzékelést, figyelmet, emlékezetet, képzeletet, gondolkodást és kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök,
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, stb. eszközei
- természeti-, tárgyi környezet megismerését segítő eszközök, anyagok
- zenelejátszó, okos tv, laptopok,
- bábparavánok, bábok, vetítővászon, projektor

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

1. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

2. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi.

Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

3. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

4. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével. A működés feltételei a kisebb hiányosságoktól eltekintve folyamatosan biztosítottak.

HETI REND:

A heti rendben mindennapra rögzítünk mozgást, a gyermekek életkorától függően az óvodapedagógus ajánl fel különböző mozgásfejlesztő szabályjátékokat, kezdeményezett vagy kötött formában, a részvevők részképességeinek fejlesztésére törekedve. A keret és az időtartam változó. A műveltségtartalmat integráló tevékenységet úgy alakítjuk, hogy naponta folyamatosan legyen lehetőség művészeti tevékenységekre. Csoportjaink homogén összetételűek, a nagycsoportban több a kötelezően választható differenciált tevékenység, a kisebbek számára jobban dominálnak az önként választható lehetőségek. Az óvodapedagógus a gyerekek fejlettsége, valamint a tevékenység jellegétől függően határoz arról, hol van szükség a közvetlen részvételre, segítő közreműködésre.

NAPIREND JAVASLAT:

7⁰⁰ - től 8³⁰ - ig: Gyülekezés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység.

8³⁰ - től 9³⁰ - ig: Étkezés előkészítése, folyamatos tízórai, párhuzamos tevékenységek.

9³⁰ - től 11⁴⁵ - ig: Játék, szervezett tevékenység, mindennapos mozgás, testápolás, levegőzés, séta, kirándulás, egyéb szabadon választott tevékenység, stb.

11⁴⁵ - től 12³⁰ - ig: Öltözködés, étkezés előkészítése, ebéd.

12³⁰ - től 15⁰⁰ - ig: Testápolás, pihenés előkészítése, mese, pihenés.

15⁰⁰ - től 15³⁰ - ig: Ébredés, testápolás, uzsonna.

15³⁰ - től 16⁰⁰ - ig: Játék, levegőzés, egyéb szabadon választott tevékenység.

16⁰⁰ - től 16³⁰ - ig: Összevont játék

ÓVODÁNK TEVÉKENYSÉGÉT AZ ALÁBBI CÉLOK HATÁROZZÁK MEG

1. Az óvodáskorú gyermek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, egészséges életmód alakítása, testi, szellemi, érzelmi fejlődés, szocializáció elősegítése.
2. Természet megismerésére, védelmére, szeretetére nevelés. (A településen és tágabb környezetében kínálkozó lehetőségek kihasználása.)
3. Ingerszegény környezet hátrányainak kompenzálása, érzelmi biztonság, kiegyensúlyozott légkör megteremtése.
4. Etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek felzárkóztatása, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának és az emberi méltósághoz való jognak megfelelés. (2003. CXXV. tv. 27-29 §) (2011. évi CXCV. törvény 46. § (2) bekezdés)
5. Értékek (szakmai, tárgyi, emberi) őrzése, hiányosságok pótlása, iskolai életmódra való alkalmasság elérése.

AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

1. Egészséges életmód alakítása:

- A gyermek gondozása, szükségleteinek mozgásigényének kielégítése.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlesztése.
- Testi képességek fejlesztése, egészség védelme, megőrzése.
- Az egészséges életmód, testápolás, egészségmegőrzés szokásainak alakítása. Egészséges életmód hangsúlyosabb kialakítása 2018-as alapprogram módosítási elvárás.
- Környezettudatos magatartás, biztonságos környezet megteremtése.
- Szükség esetén szakember bevonásával, speciális gondozó, prevenciós, korrekciós feladatok ellátása.

2. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége.

Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;

- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás - és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeret, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja. Rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatózó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra – valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése.

Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

A JÁTÉK

Az óvodáskorú gyermek legfontosabb tevékenységformája, elemi pszichikus szükségletének kielégítése, tapasztalatok, ismeretek szerzése.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

A csoportszobában a játékok szinterei alakíthatóak, vannak mozgatható tételválasztó eszközök. A játékokat nyitott polcokon tároljuk.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

- A gyermekek ismerjék a csoportszoba és az udvar játékeszközeit, azok használatát.
- Készítsenek önmaguknak is játékot, tanulják meg védeni az eszközöket, segítsenek a hibás játékok megjavításában.
- Játék közben is alkalmazzák egymás között az ismert illemszabályokat és udvariassági formákat.
- A drámajáték beépül a játékba, illetve az óvodai élet más tevékenységeibe is. A feszültség oldására, egymás tiszteletére, a másság elfogadására nevel, és fejleszti a kommunikációs készséget.

Óvodapedagógus feladata:

- Az óvónők kiegyensúlyozott, barátságos légkört teremtenek és biztosítják a szükséges helyet, eszközt.
- Otthonról hozott, illetve az óvodai csoporttal szerzett élmények továbbjátszására adnak módot.
- a szocializáció segítése
- érzelmek, magatartásmódok, szokások formálása
- a kultúra közvetítése
- a kevésbé önálló, nem kreatív gyermek játékának fejlesztése
- az óvodai nevelésben felvállalt feladatainak érvényesítése

A játék során:

- a pedagógus a játékban modellként működik, később bevonható társ marad

- indirekt módon irányítja a szabad játékot, amely elmélyült és zavartalan kell, hogy legyen
- jelenlétével segítse a gyermekek közötti játékkapcsolatok alakulását
- a játék fejlessze a kreativitást és pszichés funkciókat
- a gyermekek személyiségének megismerése érdekében figyelje a játékban mutatott jelzéseit
- a játéktevékenységben kialakítsa az együttműködés szokásait, az udvarias magatartás formáit
- tolerálja a játékban felmerülő fejlődésbeli különbségeket
- segítse a csoportélethez kötődő hagyományok ápolását
- jelenjen meg az anyanyelvi nevelés
- alakuljon a társas kapcsolatok szintje, minősége

Eszközök és helyek:

1. Csoportszoba:

- játék közlekedési eszközök, babák, szörmeállatok,
- konstruáló - építő - logikai játékok,
- babakonyha, babaszoba, fodrász, orvos, gyógyszerész (szerepjáték helyek)

2. Tornaszoba:

- labda, bordásfal, ugrálókötél, tornakarika, babzsák, egyensúlyozó, fejlesztő sporteszközök, stb.

3. Udvar:

- mászóakák, homokozó,
- hinták, (mérleg, lengő),
- kötélt, gyűrű, trapéz (függeszekedéshez),
- labdajátékok (kosár, futball),
- trambulín,
- bicikli, roller, kismotor.

Játékfajták:

- gyakorló, rakogató, ölbeli, ringató, hintáztató, játékos utánzó, egyszerű szerepjáték, nagy elemekből építő,
- több szereplős szerepjáték, szimbolikus játékok,
- konstruáló játék,
- szabályjáték, logikai játék, nagy figyelmet és kitartást igénylő társasjátékok.

Játék tartalma:

Az ingerszegény környezetből, hátrányos helyzetből adódóan gyakran játszanak a gyerekek agresszív játékot. Pozitív élmények nyújtásával, az óvónő - gyerek, illetve a gyerek - gyerek közötti szoros érzelmi kötődés kialakításával változtatni szeretnénk ezen a helyzeten. (Élményszerző séták, látogatások, közös játék, mesedramatizálás, bábozás, drámajáték módszerének alkalmazásával). Módot adunk a negatív élmények kijátszására is. A játékban rejlő tanulási lehetőségekre építünk. A tanulás, mint tevékenység beépül az egész napi játékba, és integráltan működik az összes többi tevékenységi területtel.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

A gyermekek az óvodáskor végére szociálisan is érettebbé válnak az iskolára. A szociálisan érett gyermek több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségleteinek kielégítését. Készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására. Feladattudata kialakulóban van, ami a feladat megértésében, feladattartásban és az egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg. Képes együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttekkel és gyermektársaival.

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete.

Célja:

Tágabb és szűkebb környezetben - természeti, társadalmi - jól eligazodni tudó gyermek nevelése.

Az óvodapedagógus feladata:

- Tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését.
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.
- Témaválasztásnál figyelembe veszi a lakóhely, a környezet sajátosságait.
- Módszereit, eszközeit a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítja: megfigyelés, játékos tevékenységek, szenzitív játékok, gondolkodtató kérdésekkel problémahelyzet előidézése, kísérletezés, vizsgálat.
- Ünnepek és hagyományörzés formájában közvetíti az egyetemes és a nemzeti kultúra értékeit, hagyományait, megtanítja ezek tiszteletére, védelmére a gyermekeket.
- Megláttatja az összefüggéseket és az ok-okozati viszonyokat.
- Megismerteti a környezetvédelem alapjait: a föld, a levegő, a víz, a növény - és állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepét.
- Környezetbarát szokások megalapozása, például takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, ill. a hulladékkezelés, szelektálás.
- Az udvaron lehetőséget biztosít a kertgondozásra, ehhez megteremti a feltételeket.
- Növények, állatok fejlődéséről, gondozásáról, hasznáról ismereteket nyújt.
- Terepgyakorlatokat szervez, ahol a természettudományos ismeretek mellett az élővilág, az életközösségek megismertetésére motivál, észreveteti a legapróbb növényt, rovar, meghallatja a madarak hangját, más állatok neszeit.
- Kirándulásokon természeti kincsek gyűjtésére motivál (lehullott termések, levelek, magok, tollak, fakérgék, kagylók, csigaházak, kőzetdarabok, kavicsok).
- Az óvoda közvetlen környékére sétákat szervez, megismerteti a helyet, ahol az óvoda található, a helyet, ahol élnek.
- Elemi közlekedési szabályokat gyakoroltat, közlekedési eszközökkel ismerteti meg a gyermekeket.
- Kulturális helyekre (tájház, múzeum, stb) látogatásokat szervez.

KÖRNYEZET- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN

A környezetvédelem az ember által okozott, vagy okozandó (megelőzni mindig olcsóbb) kár minimalizálását jelenti a természetes és mesterséges

környezet, azaz az ember érdekében. A természetvédelem feladata elsősorban a tudományos és kulturális szempontból kiemelkedő jelentőségű értékek védelme, megelőzése.

Az óvodában elsődleges feladatunk a növényekkel, állatokkal való ismerkedés, azok megszerettetése, ezáltal védelme. Ma már tudjuk, hogy a legolcsóbb és bizonyos értelemben a leghatásosabb környezet és természetvédelmi tevékenység a nevelés.

Az ismeretnyújtás újabb lehetőségeit kínálja az internet, illetve az okos tv használata. Rengeteg óvodáskorúaknak való ismeretterjesztő kisfilm van. (A víz útja, A méz hogyan készül, stb.)

Feladata:

1. Szerezzen ismereteket a természeti - emberi - tárgyi környezet formáiról, mennyiségi, téri viszonyairól.
2. Alakuljon pozitív érzelmi viszony a természethez, emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, értékeinek megőrzését.
3. A környezet felfedezése közben, jusson olyan tapasztalatokhoz, amelyek lehetővé teszik a környezetben való biztonságos eligazodást.
4. Az óvodapedagógus biztosítson megfelelő alkalmat, időt, helyet, eszközt, lehetőséget a környezet megismerésére, a természet szeretetére, tapasztalat- és ismeretszerzésre.

Tartalma:

A település adottságából - Tisza közelsége - az itt élő emberek életkörülményeiből következően, kedvező feltételek kínálkoznak a természet szeretetére és védelmére, illetve megismerésére.

Ezt a tevékenységi területet évek óta kiemelt feladatként kezeljük. Megismertetjük a gyermekeket a környezetükben élő állatokkal, növényekkel, a vízi világgal. Séták, kirándulások alkalmával szerzett ismereteket, gyűjtött anyagokat, az óvodában tovább használjuk.

A játékos tanulás több szintéren történik: a szabadban, a helyszínen, a csoportszobában. Egész évben folyamatosan gondozzuk a csoportszoba virágait, tavasztól őszig az udvaron kialakított magaságyás növényeit (ültetés, gyomlálás, öntözés). Ősszel felgereblyézik, felszedik a lehullott faleveleket. Növényeket hajtatunk, magvakat csíráztatunk, télen etetjük a madarakat.

Önmaguk, saját testük, érzékszerveik megismerésére, funkcióik felfedezésére, alkalmazására, játéktevékenység közben teremtünk módot. A társadalmi környezet megismerését, közvetlen tapasztalatszerzés, illetve szerepjáték során valósítjuk meg (család, szülők munkája, orvos, gyógyszerész, fodrász, stb.).

Változatos, új élményeket nyújtunk a távolabbra tett kirándulásokkal, ahová autóbusszal utazunk. Ezzel a falusi gyermekeket megismertetjük a városi

környezettel, közlekedéssel, illetve a közvetlen környezetükben nem élő állatokkal (Sóstó - Állatpark, Miskolc - Csanyikvölgy).

Mi az óvodásokkal megpróbáljuk turistaként járni a természetet. Vannak szabályok, amelyeket már az óvodások is be tudnak tartani, és ezt kérjük is tőlük. (Pl.: Ne szemetelj! Ne bánts a fát! Gondoskodj a rád bízott élőlényekről!)

Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés:

Az óvodában minden helyzetben és tevékenységben adottak a lehetőségek matematikai tapasztalatok szerzésére.

- tárgyak, személyek tulajdonságainak összehasonlítása, válogatása, osztályozása, hozzárendelése, összemérése, számlálása tevékenységben, spontán helyzetekben a játék szabadságát biztosítva, a direkt beavatkozást elkerülve.
- tájékozódása térben, téri irányok ismerete.
- mennyiségi, alak, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, tájékozódás.

A csoportszobában elhelyezett eszközök, tárgyak, berendezések alkalmasak az azonosságok, különbségek felismertetésére, sorba rendezésre, csoportosításra, matematikai műveletek végzésére. A matematikai ismereteket bármely tevékenységben lehet bővíteni, társasjátékokban, szabály- és szerepjátékokban, élethelyzetekben. A halmazalkotás, a hozzárendelést a gyermekek egész nap gyakorolhatják a játékeszközök használatával, a becslésekre, mérésekre bármely tevékenység alkalmas a nap folyamán. A felajánlott tevékenységekben a gyermekek az óvodapedagógus támogatásával és segítségével felfedezhetnek, kísérletezhetnek, próbálkozhatnak.

Módszer: A megtapasztalás, megélés, átélés, megfigyelés, beszélgetés, magyarázás. Megfelelő módon a pedagógus szabadsága itt is érvényesülhet, az eszközök a természetből és a környezetünkből adódnak.

Eszköz: Mértani testek, sík - mértani lapok, fejlesztő játékok, logikai készlet, színes rudak, dominó, a csoportszoba játékeszközei.

Óvodapedagógus feladata:

- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.
- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása.
- Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása.
- A matematika iránti érdeklődés felkeltése.
- Érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése.
- A gondolatok, a probléma megfogalmazás, a pontos, egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése.

- Matematikai tartalmú játék kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembevétele, differenciálás.
- A gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása.
- Szükség esetén rávezető kérdésekkel segítség.
- A gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása: egyéni, páros, mikrocsoportos szervezéssel.
- Mozgásos feladatnál a testrészek megnevezése, a velük végzett cselekvés elmondása.
- A matematikai osztályozás, halmazokkal végzett feladatoknál a matematikai ítéletek megnevezése.
- A térbeli viszonyok, az irányok és helyzetek pontos megnevezése.
- Tehetségcsírák felismerése, és gondozása.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Logikus a gondolkodása, logikai következtetései életkorának megfelelőek.
- Problémamegoldó készsége jó.
- Számfogalma 10-es számkörben mozog.
- Képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni.
- Helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítélésének fogalmát: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb, stb.
- Ismeri az irányokat, és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent, stb.
- Helyesen használja a névutókat.
- Felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes jól folytatni, legalább 3 elemszámmal.
- Az alapvető formákat felismeri, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- Képes részekből az egészet kirakni.
- Ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- Van tapasztalata a tükörképről, szimmetriáról.
- Azonosságokat, különbségeket képes felismerni és megfogalmazni.

VERSELÉS, MESÉLÉS

Célja:

Érzelmi biztonság, szeretetteljes légkör biztosítása, anyanyelvi kultúra megteremtése.

Feladata:

1. Érzelmi és érzéki élmények nyújtása, játékos mozgással összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek segítségével.
2. Minden nap legyen verselés, mondókázás.
3. Belső képalkotás, a gyermeki élményfeldolgozás.
4. Többször hangozzanak el ugyanazok a mesék, versek.
5. Teremtsünk lehetőséget a dramatizálásra, bábbal vagy egymással játszassák el a jól ismert mesét.
6. Az óvónőkből alakult helyi bábcsoport rendszeresen szervezzen előadásokat az óvodások részére.
7. Ismertessük meg a gyermekeket az új kifejezések jelentésével, használják a gyakori, jól ismert népmesei beszédfordulatokat.
8. Módot teremtünk a szabadban is mesélésre, verselésre.
9. A csoporszobában a mesélés általában ugyanazon a helyen, ugyanazon hívójelre történjen, meghittsége gyertyafénnyel/méccsessel fokozzuk.

Tartalma:

Élménynyújtás, szerepjátszás lehetősége, pozitív-negatív élmények feldolgozása, beszédkészség, kifejezőkészség, szókinccs, kommunikáció fejlesztése. Bábozással, mesedramatizálással, az érzelmi életet gazdagítjuk, empátiás készséget fokozzuk, magabiztos fellépés képességét fejlesztjük.

Bábozás, dramatizálás:

Bábozással fejleszhető a gyermek képzelőereje, mozgáskoordinációja, metakommunikációs, szociális képességei. Valamint fejlesztjük, erősítjük beleérző és azonosulási képességeit is. A bábjáték örömforrás, mely alkalmas mentális sérülések feltárására és terápiára is.

- óvodapedagógus bábjátéka
- kommunikáció
- gyermek bábjátéka
- bábkészítő tevékenység
- esztétikai élménynyújtás
- személyiségjegyek tükröződése
- testséma fejlesztés
- drámajáték elemek
- szerepazonosulás
- metakommunikáció

Óvodapedagógus feladata:

- Változatos irodalmi élmények közvetítésének feltételeit megteremti.
- Életkornak és egyéni érdeklődésnek megfelelő irodalmi anyag igényes kiválasztása.

- Elsősorban a magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok tartalmából, illetve műalkotásokból választás, ezen túl mai kortárs irodalmi művekből és a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeiből.
- Az irodalmi élmény befogadásához szükséges „szertartás” kialakítása. Mesekuckó kialakítása.
- Az irodalmi anyag kifejező közvetítése a gyermekek részére. Szívesen dramatizál, bábozik. Kiegészítő- és bábeszközöket készít.
- A gyermekek mese- versalkotásra ösztönzi.
- Képeskönyvek elérhető magasságba helyezi.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Önálló vers- és mesemondás, a szöveghűség mellett az alkotó fantázia is megjelenik, a bábozást odaillő szöveggel kíséri.
- A természeti környezet szépségeinek megfogalmazásakor megjelenjenek a versekből, mesékből ismert jelzős szerkezetek.
- Önállóan mesélnek, mely feloldja gátlásaikat és előkészíti a jó tempójú hangsúlyos olvasást.
- Az irodalmi művek erkölcsi tanulságait felismeri.
- Igénylik a könyvek esztétikumát és belső tartalmi mondanivalóját. („miről szól, miért tetszik?”) Ismer és szeret néhány gyermekkönyvet, használja a könyvtárat.

Eszközök:

Bábok, képeskönyvek, meseillusztrációk, fejdíszek, mesepárnák, gyertyatartó, gyertya, mécses, paraván, stb.

Felhasználásra ajánlott irodalmi anyag:

1. népköltések, népi mondókák, rigmusok
2. népmesék, mondák, klasszikus és kortárs irodalmi művek
3. versek (Weöres S., Szabó L., Móra F., Tordon Á., Tarbai E., Gazdag E., József A., Varró D., stb.)
4. műmesék (Benedek E., Móra F., Illyés Gy., Bálint Á., Vázsonyi E., A. A. Milne, Andersen, Grimm, stb.).

ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek

során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Koncertek megszervezésével másfajta zenei élményekhez juttatjuk őket.

A minden csoportszobában megtalálható okos tv-k használatával rengeteg audiovizuális ismeretkhez juttathatjuk a gyerekeket, pl. régi népszokásokat, népi játékokat, stb láthatnak.

A zenei fejlesztés a teljes személyiségre hat. Énképük pozitív irányba fejlődik. Olyan készségeket fejleszt, amelyek elengedhetetlen alapjai a majdani tudatos tanulásnak.

Helye:

Bárhol bármikor helye van az éneklésnek és a zenének.

Célja:

1. Zenei érdeklődés felkeltése, zenei ízlésformálás.
2. A dallam, a ritmus, a mozgás és az együttléklés örömeinek megismertetése.

Feladata:

1. A környezet hangjainak megfigyeltetésével keltsük fel zenei érdeklődésüket.
2. Zenei ízlés, esztétikai fogékonyság fokozása.
3. A dallam, ritmus, mozgás, szépségének megtapasztaltatása.
4. Népdalok, táncok, hagyományok megismertetése, továbbélésének segítése.
5. A zenei anyanyelv kialakulásának megalapozása.
6. Felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés, válják a gyermek mindennapi tevékenységének részévé.
7. Érzelmi nevelés az ölbéli játékoktól az énekes népi játékokig.

8. A hallás fejlesztése.
9. Éneklési készség fejlesztése.
10. Ismerkedés a hangszerekkel.
11. Tehetségcsírák felismerése, és gondozása.

Tartalma:

Ritmuserzők, hallás fejlesztése. Együttjátás, egytténeklés örömeinek megtapasztaltatása. Önálló szereplési kedv felkeltése, hagyományok ápolása, jeles napok, hagyományos ünnepek hangulatos megünneplése. Zörejangok, hangszerek hangjának megismertetése, gyermekek hangszerjátéka (ritmushangszerek).

Az ének - zenei nevelés két legfontosabb összetevője:

- a. Zenei képességek fejlesztése.
- b. Népi gyermekjátékok, egyszerű táncmozdulatok megismertetése.

Eszközök: Elsődleges eszköz az óvodapedagógus és a gyermekek hangja és érzékszervei.

1. Ritmushangszerek (dob, csörgő, fémháromszög, ritmusbot, stb.).
2. Hangvilla, furulya, metallofon, magnó, kazetták, CD-lemezek, számítógép, okos tévé, esetleg okostelefon.
3. Bábok, fejdíszek, kalapok, kendők, szalagok.

Óvodapedagógus feladata:

- Igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően.
- Fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztása.
- Az óvodában játszható népszokásokhoz tartozó zenei tartalmak válogatása: szüreti multság, pásztorjáték, Márton-nap, farsang, kiszézés, húsvét, pünkösdlő, lakodalmas.
- Ritmuserzők fejlesztése, éneklési készség és a harmonikus, szép mozgás alakítása.
- A gyerekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal.
- Igényes hangszerjátékkal és zene kiválasztásával a zenei fogékonyság megalapozása.
- Friss levegő biztosítása.
- A térformák alakításához elengedő hely megteremtése.
- A játékok hangulatának megfelelő változatos, esztétikus, motiváló hatású, élményt előhívó eszközök biztosítása.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Örömmel, szívesen játszanak dalos játékokat.
- Bátran énekeljenek, akár egyedül is.
- Korukhoz képest tisztán énekeljenek.
- Zenei érzékenységük, fogékonyságuk életkorának megfelelő.
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat: halk-hangos, gyors-lassú...
- Mozgásuk esztétikus, ritmust követő.
- Auditív észlelése, megfigyelése, emlékezete és intermodalitása fejlett.
- Szívesen hallgatnak zenét.
- Képesek érzékelteni az egyenletes lüktetést.
- Felismerik néhány hangszer hangját.
- Maguk is képesek egyszerűbb hangszerek használatára (dob, cintányér, triangulum).
- Ismerik a népszokásokhoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat, rigmusokat.

Zenei anyag:

1. Mondókák / É N Ó, internet /.
2. Dalos mondókás népi játékok.
3. Népdalok éneklése, hallgatása.
4. Költők versére írott gyermekdalok.
5. Vokális, instrumentális zene a zenehallgatáshoz.

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

Célja:

1. A gyermeki személyiség fejlesztése, festés, mintázás, építés, képalakítás különböző fajtáival.
2. Széprészlet fejlesztése, esztétikai igény alakítása.

Feladata:

1. Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt
2. Szokásrendszer alakítása
3. Különböző anyagok, változatos technikák, eljárások, eszközök kipróbálása, megismertetése
4. A tevékenységhez szükséges eszközök a nap bármely szakában álljanak a gyermek rendelkezésére.
5. Az alkotás örömeinek megtapasztalása, önkifejezésre ösztönzés.
6. A tevékenység öröme - maga a tevékenység - legyen mindennél fontosabb.
7. Esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása
8. Térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása

9. A finommotorika fejlesztése
10. Érzelmek, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban
11. Műalkotás-elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel
12. Az ábrázoló tevékenység témái kapcsolódhatnak évszakhoz, jeles napokhoz, irodalmi - zenei élményekhez, családi eseményekhez, hagyományokhoz.

Tartalma:

A különböző anyagok és technikák megismertetése, képi kifejező-készség fejlesztése. Festés, rajzolás, mintázás, ragasztás, természetes anyagok használata, barkácsolás, termésekből képalakítás. Ünnepi dekorációk, évszakok hangulatos megjelenítése. Szabadban aszfaltrajzolás, homokba karcolás, homokkal mintázás. Aktív közreműködés a környezet szépítésében. Vizuális tapasztalatok előhívása alkotás közben.

Módszertani alapelvek:

- Folyamatosan álljon rendelkezésre megfelelő minőségű és mennyiségű anyag, eszköz.
- A gyermekek alkotása személyes jellegű, pozitív érzelmű legyen.
- A gyermeki alkotást kezeljük értéként.
- A gyermeki önkifejezés önkéntessége domináljon.
- Az óvoda értékrendszere a gyermeki és szülői ízlés formálója is legyen.
- Valósuljon meg a rajzolás, mintázás, kézi munka közösségformáló ereje.
- Kerüljön előtérbe a látási, mozgási, tapintási, szaglási, hallási érzékelés összerendezettsége.
- Vegyük figyelembe az egyes gyerekek közötti ábrázolás képességbeli különbségeit. Nem kell (és nem is lehet) egy szintre hozni őket.

Eszköz:

Nagyon fontos a természetes anyagok, növényi részek (bőr, szőr, toll, leveles ágak, levelek, bogyók, gyökerek, szárak, termések, magvak, kövek, kavicsok, homok és talaj) használata, ezek tüzetes megfigyelése. A papírok (selyem-, csomagoló-, hullámpapír, írólap, rajzlap, karton, papírszalvéta, dobozok) könnyű alakíthatóságuk miatt kedvelt manuális anyagok. A gyúrható anyagok: agyag, vizes homok, okos homok, lisztgyurmák, színes gyurmák nagyon jól fejlesztik a kéz finommozgásait. Kitűnően alkalmazhatjuk a színes és igényes könyveket, művészeti kiadványokat, képeket, képeslapokat, színezőket. Színezéshez használt anyagok: festékek, (víz és tempera) kréták, zsírkréták, ceruzák, filctollak, stb. Gyöngyök: fa, üveg, agyag, termés, műanyag. Ragasztók: csiriz, főzött ragasztók, (tapétaragasztó, enyv) csíkragasztók, ragasztóstifteket, folyékony ragasztók. Egyéb eszközök: drótok, anyagok,

textíliák, madzagok, zsinórok, fonalak, matricák, ollók, simítóeszközök, kaparóeszközök, stb.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Ismertesse meg az anyagokat és technikákat.
- Esztétikai ismeretek közvetítése, esztétikai élmény nyújtása.
- Tudatosan tervszerűen fejleszt minden művészeti tevékenységben.
- Megfelelő helyet, időt és eszközt biztosít a gyermekek számára.
- Az ábrázolás munka eszközei a gyermekek által elérhető helyen legyenek.
- Párhuzamosan végezhető tevékenységként lehetőséget ad a szabad alkotásra.
- Megtanítja az ábrázolótevékenységgel kapcsolatos higiéniai szokásokat: hosszú ujjú ruha feltűrése, kézmosás, védő asztalterítő használata.
- A higiénias szokások betartását figyelemmel kíséri.
- A 3-4 évesekkel megkedvelteti a rajzolás, festés alapjait, a mintázás alapttechnikáját, nyomdázást, tépést, ragasztást.
- A 4-5 éves gyermekek körében formálja a képalkotást, megismerteti a vágás, hajtogatás, egyszerűbb fonás, varrás és gyöngyfüzés alapjait.
- Az 5-6 éves gyermekeknél a képalkotás különböző, változatos technikákkal történő készítését erősíti (pl. Mozaik, kollázs, nyomatok) és megismerteti a szövés technikáját, valamint a többféle technikai megoldást igénylő barkácsolást.
- Bemutatja a gyermekeknek, az életkoruknak és egyéni érdeklődési körüknek megfelelő műalkotásokat.
- A gyermekeket rácsodálkoztatja a szépre, esztétikusra.
- A gyermekek által létrehozott alkotást pozitívan értékeli, elfogadja és biztatást ad.
- Ösztönzi a gyermekeket a színek széles skálájának használatára.
- Az alkotókedvet ötleteivel, javaslataival, egy-egy inspiráló eszközzel segíti.
- A váratlan eseményeken alapuló ábrázolási kedvet rugalmasan kezeli.
- Az udvaron is megteremti a lehetőséget az alkotásra.
- Támogatja a gyermekek kezdeményezését.
- Csoportos alkotásokat szervez, együttdolgozásoknak teret ad.
- Az ábrázolás során különösen figyel a diszgráfia tüneteire, észleléskor jelzéssel él a szakember és a szülő felé.
- Nagy odafigyelést tanúsít a helyes ceruzafogás iránt, szükség esetén 3 oldalú ceruzafogót ad a gyermekeknek.
- A csoportszoba, öltöző, folyosó esztétikumának alakítása és fenntartása során formálja a gyermekek ízlését, környezettudatos szemléletét.
- Tehetségcsírákat felismeri, és gondozza.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

Finom és makro mozgása összerendezett. Oldalisága kialakult. Ceruzafogása megfelelő, szem-kéz koordinációja összehangolt. Alkotóképzelete kibővült, jól ismeri a vizuális eszközök tulajdonságait, azok kezelését, használatát. Emberábrázolása korának megfelelő.

MOZGÁS

Célja:

Testileg jól fejlett, edzett, egészséges gyermekek nevelése.

Feladata:

Torna és mozgásos játékok segítségével fejlesztjük:

1. A gyermek természetes mozgását.
2. Testi képességeket.
3. Kedvezően befolyásoljuk a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítőképességét.
4. Az egészség megóvására, ellenálló képesség fokozására törekszünk.
5. Testneveléssel felerősítjük az egészséges életmódra nevelés hatását.
6. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítjük a térbeli tájékozódást, helyzetfelismerő, valamint alkalmazkodó képességét, és a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

A testi fejlődés elősegítése érdekében a legfontosabb terület az egészséges életmódra nevelés, a gyermekek mozgásfejlesztése, mozgásigényének kielégítése. A rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszichomotoros készségek és képességek fejlesztését szolgálja.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek.

A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mozgásfejlesztés tartalma:

- mozgáskoordináció
- pszichés reakciókészség
- térbeli tájékozódó képesség
- erő és állóképesség fejlesztése.

Helye:

Tornaszoba, csoportszoba, terasz, udvar, ovifocipálya, futópálya.

Az óvodapedagógus feladatai:

- mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján, mozgásigény kielégítése
- egészséges életmód kialakítása
- tudatos mozgásfejlesztés szabad levegőn
- testi képességek fejlesztése, önbizalom erősítése
- mozgásos játékok beépítése
- változatos eszközök alkalmazása
- nagymozgás és finommotorika fejlesztése, fegyelmezett mozgás elősegítése
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- baleset-megelőzés a megfelelő környezet biztosításával
- erkölcsi nevelés
- tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba.
- Tehetségcsírák felismerése, és gondozása.

A gyermekek mozgáskészsége és mozgásigénye eltérő, ezért differenciálni kell.

- időtartamban
- mennyiségben
- mozgástempóban

Tartalma:

Tornának, játékos mozgásnak a szabadban vagy teremben, eszközökkel vagy eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában, az óvodai élet minden napján lehetőséget kell biztosítani. A nagymozgásos feladatokat az óvoda tornaszobájában, illetve a szabadban, vagy az ovi-focipályán szervezzük.

Az időjárástól függően naponta tartózkodunk, és mozgásos tevékenységet szervezünk a szabadban (az óvoda udvarán, teraszán, játszótéren, vagy a Tisza partján). A testnevelés foglalkozásokat kötött formában tartjuk. A napi mozgásigényt változatos formában igyekszünk kielégíteni.

A mozgásos tevékenységekben dominálnak a különféle játékos versengések, melyek növelik az önbizalmat, egészséges versenyszellemet

alakítanak, fokozzák a fegyelem, figyelem tartósságát, a szabálytudatot, feladattudatot fejlesztik.

Eszközök:

Bordásfal, zsámoly, tornaszőnyeg (nagy, kicsi) ugrószekrény, padok, labdák, szalagok, karikák, babzsák, gyűrű, mászókötel, focikapu, Greifswald féle tornaszer, egyensúlyozó eszközök, fejlesztő eszközök (pl. ayres tölcser), stb.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

Óvodáskor végére a gyermek testarányai megváltoznak, teste arányosan fejlett. Jól terhelhető, megfelelő állóképességgel bír. Mozgása összerendezett, harmonikus. Mozgáskoordinációja és finommotorikája nagymértékben fejlődik. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését képes szándékosan irányítani. Versenyszabályokat betartja.

A TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban szervezett, kötött, vagy kötetlen időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának kibontakoztatása.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta - és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a játékos, cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Az óvodapedagógus feladatai:

- elsődleges a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás
- az óvodapedagógus úgy tervezi meg a tevékenységeket, hogy azok minél több érzékszervekre hassanak: látás, hallás, mozgás, verbális kommunikáció, stb., együttesen szolgálják a tanulást
- építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire
- cselekvő, gondolkodtató tevékenységek tervezése
- jelenjen meg a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás
- fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése
- megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása
- a gyermekek kompetenciájának fejlesztése
- a tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés
- tehetségigéretre utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés
- az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel kell, hogy segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását
- jelenjen meg a differenciált feladatadás.

MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység: az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növénygondozás.

A nap folyamán bármely tevékenység során van lehetőség munkavégzésre. Gyermekek először saját szükségleteik kielégítése érdekében dolgoznak, később az óvodapedagógus közreműködésével már külső cél érdekében is szívesen vállalnak munkát. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Eszközök:

Gyermek és felnőtt méretű eszközök (seprű, lapát, ásó, kapa, gereblye, lombseprű, locsolókanna, vödör, láda, stb.), továbbá törülőkendők, szivacsok.

A gyermek, munka jellegű tevékenysége:

- Örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység.
- A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége.
- A közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.
- Az óvodai életet végigkíséri az önkiszolgáló munka, amiben fejlődik a gyermek feladattudata, önfegyelme, önállósága és kitartása.
- A játékban megjelenő önmaguk és társaik szükségleteit kielégítő munkákat önként vállalják.
- A csoporttagok vállalkásához kapcsolódó munkák (ajándékok, meglepetések készítése, ünnepi készülődések, a terem takarítása, díszítése, átrendezése).
- Növények rendszeres ápolása, gondozása.
- Udvari munkákban segítség a felnőtteknek (pl. falevelek összeszedése, sepregetés)
- Önként vállalt alkalmi megbízatások, naposi feladatok.
- Eszközök megjavítása, (vagy próbálkozása), barkácsolás ennek kapcsán.

Feladatok:

Az önkiszolgálás:

- öltözködés
- testápolási teendők
- étkezéssel kapcsolatos tevékenységek

A közösség érdekében végzett munka:

- csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok
- naposi tevékenység

Az alkalmi munkák és egyéni megbízatások:

- segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek
- a környezet rendjének biztosítása
- egyéb megbízatások teljesítése

A tevékenységek helyszínei:

- csoportszobában
- udvaron
- az óvoda környezetében.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

Önkiszolgáló tevékenységek:

- A testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan, szükség szerint elvégzik.
- Étkezésnél helyesen használják a kanalat, a kést, villát, merőkanalat, szalvétát.
- Öltözködésnél önállóak, tudnak gombolni, próbálkoznak a megkötéssel.
- Az önkiszolgáló tevékenységekre fordított idő fejlettségük növekedésével arányosan csökken.

Alkalomszerű munkák:

- Pontosán megértik, mit várunk el tőlük, és azt önállóan teljesítik.
- Bonyolultabb feladatot is örömmel végeznek el, és annak szervezésében is önállóak.
- Időnként olyan megbízatásoknak is eleget tesznek, amelyek otthoni előkészületet igényelnek.

Közösségi munkák:

- A közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik helyes önértékelésük, önbizalmuk.
- Naposi feladataikat önállóan, pontosan végzik.
- Terítésnél ügyelnek az eszközök esztétikus elhelyezésére is.
- Felelősi munkákat szívesen vállalnak és önállóan teljesítik.
- A környezet rendjének megőrzésére ügyelnek, segítenek annak tisztán tartásában (csoportszoba, udvar, óvoda környezete).
- Vigyáznak játékaikra, és rendben tartják azokat.
- Munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.

A környezettudatos viselkedés megalapozását segítő munkák:

- A virágokat nem tépik le, hagyják az eredeti helyükön, eredeti szépségükben.
- Szívesen ápolják a növényeket a csoportszobában, udvaron egyaránt.
- Télen gondoskodnak a madarak táplálékáról.
- A komposztáló ládába hordják a szerves hulladékokat.
- Akár a mások által elhullajtott szemetet is, kukába dobják önállóan.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE ÁLTALÁNOSAN, ÖSSZEGEZVE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

1. Testi:

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.
- Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás.
- Teste arányosan fejlett, teherbíró.
- Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

2. Lelki, értelmi:

- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.
- A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a tér érzékelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciának, a tér tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél: az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele. A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Az egészségesen fejlődő gyermek: érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél. Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot. Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek. Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről: tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.

- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

3. Szociális:

- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Képes a feladatok egyre eredményesebb elvégzésére.
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.
- Kitartása, munkatempója, önállósága, önfegyelme kialakul.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

Az óvoda hátránycsökkentő szerepet vállal a kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermekek számára. Az előzetes ismeretekre kell építenünk, amelyben benne van az egyén előtörténete, sorsa, kapcsolatrendszere, kontextusai, attitűdje, teljes személyisége. Az óvodai integráció mindennapjaiban a játékot tekintjük alaptevékenységnek.

Kiemelt figyelmet igénylők lehetnek:

- sajátos nevelési igényű gyermekek
- kivételes képességű gyermekek
- nemzeti kisebbséghez tartozó gyermekek
- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

- különleges ellátást igénylő gyermekek.

A felzárkóztatás, illetve korrekció a fejlődésben észlelt esetleges töréspontoktól kezdődően – különösen a plusz egy évet óvodában maradó gyermekek esetében – a megfelelő módszerek alkalmazásával a lehető legoptimálisabb fejlődés megvalósulását tűzi ki célul és egészen az iskolakezdésig tart. Ebben fejlesztő szakemberek is segítik az óvodapedagógusok munkáját.

Feladataik:

- gyermekek képességeinek felmérése
- a fejlesztési terv elkészítése
- folyamatos konzultáció az óvodapedagógussal
- konzultáció a szülőkkel
- konzultáció az egyes fejlesztő szakemberek között (logopédus, szakszolgálat munkatársai)

A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek is különbözőek, egyediek, ezért speciális nevelési megközelítést, egyéni bánásmódot igényelnek ugyanúgy, mint bárki más. Az óvodapedagógus kompetenciájánál fogva a differenciálási szintekre és a képességfajtákra vonatkozó ajánlásokat variálja az adott kisgyerek fejlettségi szintjéhez, állapotához igazítva, figyelembe véve a segítő szakkompetencia (pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus) útmutatásait.

Differenciálásnál a célunk:

Óvodásaink bejárassák saját, belső tanulási útjaikat az egyéni fejlődés szolgálatában. Programunkban a differenciált fejlesztés azt jelenti, hogy minden gyermek a maga módján, a maga ütemében, a maga képességei szerint tudjon fejlődni és ki tudjon bontakozni. A gyerek fejlődésének alapja, hogy féltő, óvó, gondoskodó szeretet, folytonos, stabil biztonság vegye körül. Egyéni, differenciált bánásmóddhoz szükséges a személyes, bensőséges kapcsolat kialakítása az óvodapedagógussal és a fejlesztést biztosító szakemberekkel.

Feladat:

Részképesség lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar időbeni kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembereknek és az óvodavezetőnek.

Tehetséggondozásban célként fogalmazzuk meg az óvodába bekerülő gyermekek kiemelkedő adottságainak, hajlamának felismerését és a tehetséggondozást.

Feladatunk:

A „tehetségígéreték” erős oldalának fejlesztése. A gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területeinek erősítése. Kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése. Feltöltődés, pihenés, „elvonulás” lehetőségének biztosítása. A tehetséggondozáshoz fontos a nevelőknek és szülőknek egyaránt tudni, hogy a tehetség a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képesség, amely által

az emberi tevékenység egy, vagy több területen az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.

Tehetségigéretre utaló tulajdonságok: kérdezősködés, kíváncsiság, tapadó, koncentrált figyelem, alapos megfigyelőkészség, jó vagy tartós emlékezet, gyors felfogás, élénk, főleg játékban megmutatkozó képzelőerő, kreativitás (feladatok többféle megoldása, gondolkodásbeli rugalmasság, találékonyság, eredetiség). Veleszületett adottság: tiszta énekhang, kiváló ritmusérzék, tánc, mozgás.

A megmutatkozó tehetségcsírák léte jelzi, hogy nagyobb figyelmet, egyéni fejlesztést igényel a gyermek. Szükséges az érdeklődés, a figyelem, az akarat, az erőkifejtés, a tanulási szándék erősítése, a személyre szabott motiváció alkalmazása.

Óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése.
- Változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.
- Szokások alakítása utánzások mintá – és modellkövetéses magatartással és viselkedéssel.
- Spontán, játékos helyzetek kihasználása.
- A gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségének kiaknázása.
- Tervezett játékokkal és tevékenységekkel felkészülés a mindennapos feladatokra.
- Gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzetek megteremtése.
- Az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembevétele a tevékenység felkínálása során.
- Személyre szabottan, pozitív értékeléssel segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását.
- A kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése.

A fejlesztést célzó pedagógiai feladatok:

- A tehetség és megjelenési formájának felismerése.
- A gyermek segítése a továbbfejlődésben.
- Speciális szükségleteinek kielégítése.
- Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése.
- A szülő segítése gyermeke nevelésében.

ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az óvodánk a pedagógiai program megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkóztatás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre.

Korábban IPR programban vett részt az óvoda, majd 2018-tól az **EFOP-3.1.3-16-2016-00001** „Társadalmi felzárkózási és integrációs köznevelési intézkedések támogatása” azaz „Esélyteremtő óvoda” szempontjait figyelembe véve biztosítjuk az esélyegyenlőséget.

Óvodánkban tilos a jogellenes elkülönítés minden formája.

Az egyenlő bánásmód követelményeinek érvényesítése:

- Az óvodai nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározásakor, a felvételi kérelmek elbírálásánál.
- Az óvodai szabályrendszer megállapítása és a követelménytámasztás során.
- A teljesítmények értékelésénél.
- Az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során.
- A különböző juttatásokhoz való hozzáférés során.
- Az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az ehhez szükséges tárgyi feltételeink:

- tornaszoba
- fejlesztő szoba
- logopédiai szoba
- fejlesztő játékok, mozgásfejlesztő eszközök
- szakirodalom

ÓVODA - ISKOLA ÁTMENET

A gyermekek az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget nem 6 éves korukra, hanem inkább a 7 – 8. életévben érik el. Ez nem azt jelenti, hogy a beiskolázás korhatárát erre az életkorra kellene felemelni, hanem inkább annak a szükségességét bizonyítja, hogy az alsó tagozat első két évfolyamát az óvodához közelítve, egyetlen egységként kellene kezelni.

A fentiek értelmében az iskolával együttműködve a következőket igyekszünk megvalósítani.

1. El kell érni, hogy a gyerekben megközelítően valóságos kép alakuljon ki az iskoláról. Ezért szervezünk a nagycsoportosok részére iskolalátogatást.
2. A gyermekek jobb megismerése érdekében a majdani tanító néni látogatásokat tesz az óvodába.
3. Óvónők és tanítók együttműködnek az iskolai környezet barátságosabbá tételében.

Az iskolába lépés gyökeres változást hoz a gyermek életében, és ha nem biztosítjuk hozzá a kellő feltételeket, akkor az első iskolaévek szomorú

tapasztalatai súlyosan károsíthatják a gyermek érzelmi életét, viszonyát a tanuláshoz, kultúrához, sőt embertársaihoz is.

Az egyéni fejlődést nyomonkövető dokumentáción felül a nevelőtestület által összeállított iskolakészültséget felmérő feladatlapjaink vannak, melyek sokat segítenek a gyerekek iskolakezdéséhez szükséges képességek vizsgálatában, a szülő döntésének meghozatalában.

AZ ÓVODA ÜNNEPEI, ESEMÉNYEI (HAGYOMÁNYÁPOLÁS)

ŐSZ:

1. Kirándulás - Tiszalöki vízerőmű arborétuma, parkerdő.
2. Természetjárás (Tisza és környéke).
3. Elsősztályosok meglátogatása az iskolában.
4. Almaszedés Tiszadobon.
5. Séták alkalmával termések gyűjtése.
6. Ismerkedés a Márton napi legendákkal a Tájházban, a művelődésszervező irányításával.
7. Óvoda udvarának felkészítése a télre (madáretetők kihelyezése).
8. Óvodai bábelőadás
9. Természetjárás, madarak etetése, madárgyűrzésen részvétel.
10. Begyűjtött termések folyamatos feldolgozása, az elkészült eszközökkel a környezet díszítése.
11. Bábszínházba látogatás (Miskolc)

TÉL:

1. Mikulásvárás.
2. Nagycsoportosok karácsonyiműsora az Idősek Otthonában, Művelődési házban.
3. Karácsonyvárás, karácsonyi ünnepség az óvodában a nyugdíjas dolgozóink részvételével. Karácsonyi koncert.
4. Természetjárás, téli öröme (csúszkálás, szánkózás, hócsata, hóemberépítés).
5. Madarak etetése (folyamatosan).
6. Farsang (nyilvános ünnep)
7. Tavaszvárás, hajtás, csíráztatás.

TAVASZ:

1. Megemlékezés március 15-ről (séta a szoborkertbe, zászlók, virágok elhelyezése). Történelmi játékok a Közösségi Házban, a művelődés szervező irányításával.

2. Tavaszi munkálatok az óvoda kertjében, udvarán.
3. Természetjárás (Tisza és környéke, fák, virágok, állatok, rovarok megfigyelése).
4. Egészségnap.
5. Kert szépítése, virágok ültetése.
6. „Nyitnikék 10 próba” – játékos sportvetélkedő a környező községek óvodásaival.
7. Húsvéti készülődés. Húsvéti népszokások felelevenítése a Hagyományörző tájházban.
8. Nagycsoportosok látogatása az első osztályban.
9. Májusfaállítás.
10. Anyák napja, tanévzáró (nyilvános ünnepélyek).
11. Kirándulás autóbusszal illetve vonattal (Tiszalöki Parkerdő, Nyíregyházi Állatkert, Miskolc-Lillafüred, Miskolci állatkert).
12. Ovi Rajzverseny (környezet- és természetvédelmi témájú)

NYÁR:

1. Nyári időszakban főleg a szabadban tartózkodunk (óvoda udvara, Tisza és környéke). Az időjárástól függően sokat sétálunk, ismerkedünk a növény és állatvilággal.
2. A rajzversenyre készült ovis munkákból kiállítást rendezünk, melyet egész nyáron meg lehet tekinteni.

EGÉSZ ÉVBEN:

1. Folyamatosan látogatjuk a Tájház aktuális kiállításait. (havonta)
2. Megünnepeljük a gyermekek születés - és névnapját.

Jeles napok az óvodában:

- Magyar népmese napja szeptember 30.
- Állatok világnapja október 4.
- Magyar kultúra napja január 22.
- Víz világnapja március 22.
- Az egészség világnapja április 7.
- Föld napja április 22.
- Madarak és fák napja május 10.
- Környezetvédelmi világnap június 5.

GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A gyermekvédelem és a prevenció nem csak a gyermekvédelmi felelős feladata, kötelessége, hanem valamennyi óvodapedagógusé is. Fontos mozzanata az óvodapedagógus és a gyermek folyamatos személyes kontaktusa, amelyben újra meg újra megerősítjük a gyermek szocializációjának pozitív vonásait. A gyermek jogainak érvényesülése, szükségleteinek kielégítése, fejlődésének előfeltétele. A gyermeki jogok érvényesítésének feltétele az, hogy a pedagógus kötelességének érezze azok biztosítását.

Az óvodás gyermek élete tele van sikerekkel és kudarccal, örömmel és szomorúságokkal. Egy harmonikus környezetben élő gyermek ezeket az élményeket általában károsodás nélkül feldolgozza. A hosszabb ideig tartó, hirtelen erős testi és pszichés sérülések azonban megzavarják pszichés rendszerének működését. A gyermekek szinte azonnal megfigyelhetővé válik a zavartság, a szorongás és a félelem. Mimikáján és tevékenységein is észrevehetővé válik a zavar. Az életkori fejlettségtől eltérő viselkedéselemek (erőszakosság, agresszivitás, ellenséges magatartás, türelmetlenség) szintén szembetűnőek. Ezeket a tüneteket mindig komplex módon kell vizsgálni és speciális módon kell kezelni. A gyermek környezetének feltárásában az óvodapedagógus segítségére lehetnek a gyermekekkel, szülőkkel folytatott beszélgetések.

A gyermekvédelmi munka célja:

- a gyermek testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének biztosítása
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése
- a családban történő nevelésének elősegítése

Az óvodapedagógus feladata:

- Köteles jelezni a gyermekvédelmi felelősnek, a vezető óvónőnek, szociális segítőnek, ha a gyermek elbeszélései, viselkedése olyanra enged következtetni, ami fokozottabb figyelmet igényel.
- Igyekezzen a szülők bizalmának elnyerésére.
- A családdal együttműködve megszüntessék a gyermekekre ható ártalmakat.
- Megvédje a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól, ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat.
- Kiemelt figyelmet fordít azokra a gyermekekre, akik fejlődését negatív környezeti hatások gátolják.
- Feljegyzi a családban bekövetkezett változásokat.

Az óvodavezető gyermekvédelmi feladata:

- A gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése és az érvényesülés ellenőrzése.
- A gyermekvédelmi feladatok megszervezése és ellátása.
- A nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése.
- A gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatainak megszervezése.
- A gyermekbalesetek megelőzése.
- Kapcsolatot tart a pedagógiai szakszolgálattal, szociális segítővel, a családsegítővel, gyermekjóléti szolgálattal, a gyámhatósággal, a rendőrséggel.
- Az intézményben jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét és telefonszámát.
- Tagja a gyermekjóléti szolgálat által működtetett települési észlelő és jelzőrendszernek, ennek esetszembeszélesein rész vesz.
- Krízishelyzetben kezdeményezheti a team soron kívüli összehívását.
- Köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén, a jelzést írásban, esetészlelő lapon közvetlenül a gyermekjóléti szolgálatnak teszi meg.
- Figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzatok ide kapcsolódó rendeleteit.

AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Közvetlen partnereink:

Szülők, család:

Az elsődleges szocializáció szerepét a család tölti be és ez mással nem pótolható. Az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítésére vállalkozik elsősorban. A családdal való együttműködés ennek alapvető feltétele. Az óvodapedagógus a kapcsolattartás során vegye figyelembe a családok sajátosságait, szokásait. A szülők többsége együttműködő, pozitívan értékeli a gyermekéért tett erőfeszítéseinket, partner a problémák megoldásában, igényli a nevelési tanácsokat. Fontos és nélkülözhetetlen, hogy megértéssel közelítsünk a családhoz. Az óvodapedagógus mindig hangsúlyozza a család pótolhatatlanságát, ezzel is erősíti a szülő köteleességérzetét. A szülők közössége segít az óvodai ünnepek szervezésében. Az óvodába érkező gyermekek nagy része a családból érkezik. Az óvoda nyitott. Az érdeklődő szülők bejöhetnek, ismerkedhetnek az óvodai élettel. (Kiscsoportosok beszoktatása, új gyerekek befogadása). Szülői értekezleten - igény szerint négyszemközti beszélgetésen, fogadóórán - tájékoztatjuk a szülőket, illetve kapunk tőlük információkat. További lehetőségek a kapcsolatartáshoz: internetes, elektronikus levelezés; nyílt napok; közös kulturális programok; kirándulás; faliújság.

Iskola:

A kapcsolattartáshoz szükséges a kölcsönös látogatások megszervezése, a tanítók és az óvodapedagógusok szakmai megbeszélése. Kapcsolattartásunk főleg a nagycsoportosok beiskolázásával összefüggő szervezési feladatokban nyilvánul meg. A tankötelesek iskolai beíratkozása előtti szülői értekezletünkre meghívjuk az iskola igazgatót és a leendő elsős tanítót. Állandó feladat szorosabbá és élőbbé tenni az óvoda - iskola átmenet megkönnyítése érdekében a kapcsolatot a tanítókkal. Évente egyszer a Nyitnikék 10 próba sportversenyünk kapcsán az iskola termeit, tornatermeit igénybe vesszük.

Fenntartó:

Az óvoda vezetője rendszeres munkakapcsolatban áll a fenntartóval, tájékoztatja az óvodát érintő kérdésekben. Évenként, illetve szükség szerint alkalmanként beszámolókból jelzi az elvégzett és elvégzendő feladatokat. A beszámoló részletezi mind a szakmai, mind a tárgyi területeket. Az óvodavezető javaslatokat tesz a problémák megoldására. A fenntartóval a pénzügyi területen megvalósuló kapcsolattartás korrektnek mondható. A szükséges pénzt és egyéb feltételeket a lehetőségekhez mérten biztosítja. Óvodai kirándulásokhoz autóbust bocsát rendelkezésünkre, csekély térítés ellenében.

Közvetett partnereink:

Élelmezésvezető:

2017. január óta az óvodához tartozik a konyha (kb. 500 méterre egymástól). Legfontosabb, hogy az egészséges táplálkozás és a gyermekélelmezés szabályainak megfeleljen a szolgáltatás. A kapcsolattartás mindennapos.

Bölcsőde:

Az óvodát megkezdő bölcsődés gyermekek adatainak átadása, óvodalátogatás. Szakmai megbeszélések.

Egészségügyi hálózat:

A gyermek egészségének, higiéniás állapotának felügyeletét a védőnői szolgálat gyakorolja. Rendszeres időközönként ellenőrzi, hogy a gyermek fejlődése életkorának, egyéni sajátosságainak és a higiéniának megfelel-e. A védőnővel konstruktív a kapcsolatunk. A családokat jól ismeri, a gyermekeket születésüktől figyelemmel kíséri, így fontos információkhoz jutunk a segítségével. Az egészséges életmód alakításához a későbbiekben is kérjük a tanácsait, segítségét, és igényt tartunk ismeretterjesztő előadásokra is.

A házi orvosunk szakterülete nem a gyermekgyógyászat. A kapcsolattartásunk az évente esedékes iskolaérettségi - orvosi vizsgálatok elvégzésén kívül, óvodai balesetek, rosszullétek kapcsán kerül előtérbe.

Szociális segítő:

Az intézményen belül felvetődő bármilyen eset, probléma megoldásának segítése. Gyermekvédelem feladatai.

Családsegítő szolgálat, gyermekjóléti szolgálat:

A roma nemzetiségű és egyéb hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének felmérésében, szükséges lépések megtételében partner. Segítségével a nehezen szocializálható családokhoz is közelebb jutunk. Az óvoda vezetője vállalja a gyermekvédelmi munkához szükséges feltételek megteremtését. Kiemelt feladat a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal való együttműködés, a prevenció, a veszélyeztetettség feltárása, a családok életviteli problémáiban való segítségadás. Azokat a problémákat, amelyek már nem az óvodavezető hatáskörébe tartoznak, szóban és írásban jelzi a családsegítő szolgálat felé.

Logopédus, fejlesztő pedagógus:

Logopédiai, képességbeli zavarok korrekciós kezelésére az óvodában, lehetőségeihez mérten, szakembert biztosít a járási Pedagógiai Szakszolgálat. Ezáltal a szakemberekkel mindennapos, közvetlen a kapcsolat, melyben a gyerekek minél jobb megismerése a közös cél.

Pedagógiai Szakszolgálat (járási, megyei):

Óvodánk a Tiszavasváriban működő járási tanácsadó szolgáltatásait, továbbá a megyei (Nyíregyháza) szakszolgálatot veszi igénybe. Kapcsolatunk konstruktív. Kölsönösen igyekszünk segíteni egymás munkáját.

Nyíregyházi Pedagógiai Oktatási Központ:

Tanfolyamok, továbbképzések formájában, a szaktanácsadó segítségét igénybe véve tartjuk a kapcsolatot.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat:

Vezetőjével tartjuk a kapcsolatot. Segítségünkre van a gyermekek óvodai beszerzésében, a cigány családokkal való kommunikációt megkönnyíti.

Tájház, könyvtár, művelődésszervező:

Rengeteg községi program szerveződik, melyeken az óvoda is részt vesz. Ha más típusú a program, akkor az intézményvezető, vagy vezetői képviselik az óvodát.

A községi könyvtárból szakmai és gyerekkönyveket szoktunk alkalomadtán kölcsönözni.

Óvodák:

Szomszédos és egyéb települések óvodáival való szakmai kapcsolattartás, információ átadás, tapasztalatcserek.

Gondozási Központ (Idősek Otthona):

Közösségi ünnepeken részvétel. (Idősek napja, karácsony, anyák napja.)

Református és katolikus egyház képviselői:

Heti rendszerességgel hittan foglalkozás a gyermekek számára, a szüleik beleegyezésével. Időpontok megbeszélése.

Szakmai szolgáltatók, előadóművészek, bábosok, zenészek, stb.:

Szervezési megbeszélések, árajánlatok.

KAPCSOLATOK JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN A KÖVETKEZŐKET TERVEZZÜK

1. Aktív és pozitív hozzáállású szülőkkel közösen hatni szeretnénk azokra, akik nem érdeklődnek, illetve a gyermekeiket elhanyagolóokra (közös programok, tapasztalatcserek, óvodai nyílt hetek szervezése).
2. Az iskolával még jobb kapcsolat kialakítása az átmenet megkönnyítése érdekében. Módot adunk rá, hogy a tanítók ismerkedjenek az óvodai élettel, az iskolába lépés előtt kapcsolatuk legyen majdani tanítványaikkal. (Nevelési értekezlet, óvodai rendezvények)
3. A nyitottság alapelvének érvényesítése – óvodai rendezvények, melyeken a község, az iskola vezetői és a település lakosai, támogató vállalkozók is részt vesznek.
4. Óvodás gyerekek munkáinak kiállítása az orvosi, a fogorvosi rendelőben és az egészségházban.

A GYERMEK EGYÉNI FEJLŐDÉSÉNEK MÉRÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

Célunk a gyermeki játékszabadság figyelembevételével és tiszteletben tartásával az egyéni képességek olyan szintre történő fejlesztése, hogy a környezetében jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező, iskolai életre alkalmassá váló gyermekeket neveljünk. Feladatunk a gyermekek folyamatos megismerése, fejlődésük folyamatos nyomon követése, fejlődési

körülmények biztosítása. Minden egyes gyermekhez meg kell találnunk azokat az eszközöket, módszereket, amelyekkel biztosítani tudjuk fejlődésüket. A szülőket folyamatosan tájékoztatjuk gyermekeik fejlődéséről, a nagyszámú hátrányos helyzetű gyermek miatt egy nevelési évben háromszor (november, február, május).

Az óvodai nevelés feladata:

- motoros képességek
- értelmi képességek
- érzelmi, akarati képességek
- szociális képességek
- anyanyelvi képességek fejlesztése

A fejlődés nyomon követése:

- megfigyelési szempontok az óvodapedagógus tapasztalatai és jegyzetei alapján
- kérdések, beszélgetések, cselekedtetés, feladatok, a gyermek játéka és tanulási tevékenysége alapján, főként spontán, alkalmanként szervezett helyzetekben valósul meg.

Óvodánkban elektronikus, online formában történik a gyermekek fejlődésének nyomonkövetése. A 2019/20-as nevelési évben vezettük be az OVPED rendszert. A tankötelesekorú gyerekekkel a nevelőtestület által összeállított iskolakészültséget felmérő vizsgálólapokat is használunk.

AZ ÓVODA MŰKÖDÉSÉNEK HELYI ALAPDOKUMENTUMAI

- Alapító okirat
- Pedagógiai program
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házirend
- Éves munkaterv

Óvodánkban használatos csoport dokumentumok:

- Felvételi és mulasztási napló
- Csoportnapló
- Gyermekek fejlődését nyomonkövető dokumentum
- Étkezési jelenléti ív

A KÖRNYEZETI NEVELÉS ELVEI

Az óvodánk szellemiségében a környezeti nevelés alapvetően működik.

- A pedagógiai programunk a külső világ tevékeny megismerését kiemelten „kezeli”, erre építve a fejlődést elősegítő tevékenységeket tartalmaz a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséggel.
- A nevelési célok és feladatok megfogalmazásában a természet- és környezetvédelmi feladatokat kiemelten kezeljük a helyi adottságok alapján (pl. fák védelme, faápolás, faültetés, madárvédelem, hulladék kezelése és felhasználása, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, a lakóhelymegismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme stb.).
- Az óvodai nevelőmunkánk tervezésében és a megvalósítás gyakorlatában megtalálhatók a környezeti nevelés elvei, tartalmi jellemzői.
- A nevelőmunka hatékonysága érdekében a nevelési eljárások során a mit, mivel, mikor, hogyan és kivel kérdésekre épített fejlődést elősegítő tevékenységek kerülnek megvalósításra (pl. az igényeknek megfelelően megvalósul a képességek fejlesztése, eszközhasználat megtanulása, ismeretszerzés és alkalmazás modern módszereinek használata, kirándulások stb.)
- A gyerekek nevelése az egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján a cselekvő, felfedező tevékenységszervezés módszerével zajlik.
- Az óvodapedagógus alkalmazott módszerei segítik a tanulási környezet megteremtését, a tanulás tanulásának megvalósítását (játék, szenzitív módszerek, életközösségek terepi tapasztaltatása, felfedezés, stb.)
- Az óvodában a gyermekek életkorának megfelelő hagyományok ápolása, gazdagítása.
- Az óvodánk dolgozói szem előtt tartják a fenntarthatóság tartalmi jellemzőit és ez a mindennapi munkájukban is megnyilvánul. Az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, illetve ennek megalapozására. (Lekapcsoljuk a villanyt! Zárd el a csapot! Ne folyasd a vizet feleslegesen!)
- Az óvodaépületünk helyiségeinek berendezése tükrözi a környezetbarát szemléletmódot. Az óvoda berendezését az egyszerűség, a takarékoság a praktikusság jellemzi, helyi sajátosságok figyelembevételével a természetes anyagok felhasználása érvényesül.
- A gyerekek által használt eszközök vásárlásánál is prioritás a környezetbarát eszközök, játékok beszerzése.
- Az óvodánk udvara mentes a mérgezést és sérülést okozó növényektől.

- Az óvoda udvaron a helyi lehetőségek figyelembevételével valósul meg a virágos kert, illetve egy zöldséges magaságyás.
- A gyermekek kertgondozáshoz kerti szerszámokat használnak.
- Az udvari játékok környezetbarát anyagból készülnek, és megfelelő helyet, teret adnak a gyermekek játéknak. Természet adta és mesterséges árnyékos terület, illetve a folyadékpótlás lehetősége biztosított. A szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhöz megfelelő hely és idő áll rendelkezésre minden nap a gyermekek számára.
- Az energiatakarékosság szem előtt tartása érvényesül a villany-, a vízhasználat és a fűtés terén. A fűtési rendszer környezetbarát, kondenzációs kazánnal fűtünk, amely a vizet is melegíti. Hideg-meleg kevert csapvíz rendelkezésre áll, a gyermekmosdók csaptelepei szűkítővel ellátottak.
- A szelektív hulladékgyűjtés biztosított az óvoda egész épületében (pl. papír, műanyag stb.), kivéve a veszélyes hulladékokat (pl. elem, olajos palack stb.).
- A „hulladék nem szemét” elv hasznosítása az újrafelhasználás érdekében (ajándékkészítés, játékkészítés stb.) megvalósul.
- Az óvoda működése során rontott (használt) papírok külön tárolóba kerülnek, a papír beszerzésekor az újra papír vásárlására törekszünk.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS ELVEI

Óvodánkban a mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek, egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra.

- Az egészséges táplálkozásra.
- A mindennapos mozgásra, testmozgásra.
- A testi és lelki egészség fejlesztésére.
- A bántalmazás és a bármilyen erőszak megelőzésére.
- A baleset-megelőzésre és elsősegélynyújtásra.
- A személyi higiéniére terjed ki.

Célunk a gyermekek testi és lelki egészségének erősítése, komfortérzésének megteremtése. Az egészségmegőrzésre és a betegségek megelőzésre nagy gondot fordítunk a szülők, a családok aktív bevonásával szervezett programok keretében is. (pl. családi egészségnap, felvilágosító előadás stb). Az életmód kialakulásában meghatározó a család szerepe. Valljuk, hogy az egészséges életmódot az óvodáskorú gyermek a környezetétől sajátítja el, tapasztalatok, tevékenységek gyakorlása, ismeretszerzés során. Óvodánkban a helyes szokásrendszer kialakításával, erősítésével és az alkalmazotti

közösségünk modellszerepével, viselkedésével pozitív hatást kívánjuk gyakorolni a gyermekekre.

Feladataink:

- A gyermekek önmaguk és környezetük tisztasága és esztétikuma iránti igényük fejlesztése.

- Higiénikus szokások, szabályok megerősítése, kialakítása, az egész nap folyamán történik, ahol az önállóságra való ösztönzés és a pozitív megerősítés módszerét alkalmazzuk.

- Tisztálkodás, WC-használat, kézmosás, törülközés, fésülködés, fogápolás helyes, rendszeres végzésére nevelés az egészség megóvása érdekében történik, az intimitás tiszteletben tartásával és a nemi identitás figyelembevételével.

- Megteremtjük, hogy olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen a gyermek, mely igazodik egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz, kompetenciájához, fejlődési üteméhez.

- A tevékenységekhez nyugodt, sürgetésmentes légkört teremtünk (csoportszobában udvaron és más helyiségekben) ügyelve a hőmérséklete, a szellőztetésre, fényviszonyokra, páratartalomra, zajártalomra.

- Az étkezési kultúra alakítása- és erősítésekor a gyermekközösség mintaadó erejére is építünk.

- A korszerű táplálkozásra a közétkeztetésben is törekszünk, ami kiegészül a rendszeres zöldség és gyümölcsnapokon való, nyers formában történő zöldség és gyümölcsfogyasztással is.

- A magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése.

- A víz fogyasztására az egész nap folyamán lehetőséget teremtünk, ösztönözzük a gyermekeket az elegendő mennyiségű vízfogyasztásra.

- A pihenés feltételeinek megteremtése az egyéni és közösségi érdekek összehangolásával történik, figyelembe véve a gyermekek életkorából fejlettségéből adódó különbségeket.

- Délutáni pihenést segíti a szellőztetés, a rövid mese- vagy a halk zene vagy altatódal, énekhallgatás.

- A zavartalan pihenés érdekében biztosítjuk a megfelelő méretű ágyakat, takarókat, és az „otthont jelentő”, és balesetveszélyt nem rejtő „játékalvókák” használatát.

- A szabad levegőn való tartózkodás fontos eleme a napirendünknek

- A túlzott UV-sugárzást figyelembe véve tartózkodunk a szabadlevegőn, de ennek ellenére gyermek naptejet tartunk és használunk nyáron.

- A mindennapi mozgásnál a mezítláb való mozgást is alkalmazzuk, amennyiben a terem vagy a terep erre lehetőséget biztosít.

- A mindennapos spontán és szervezett mozgás kiemelt szerepet kap a nevelési rendszerünkben.

A PROGRAM KÉSZÍTÉSÉHEZ FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

1. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
2. Nagy Jenőné: Programkészítés.
3. Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában
4. Dr. Vekerdy Tamás: Az óvoda és az első iskolai évek a pszichológus szemével
5. Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár?
6. Kovács Lajosné: Vigyázok rád (a természet szeretete és a magyar nyelvi nevelés)
7. Dr. Bucherna Nándorné - Faust Dezsőné - Zadrovecz Teréz: Néphagyományőrzés az óvodában.

Érvényességi rendelkezések
A Pedagógiai Program elfogadása:
2022. 08. 22.

A módosított Pedagógiai Program 2022. szeptember 1- jén lép hatályba.

A Pedagógiai Program felülvizsgálata, módosítása

Felülvizsgálata: évenként, jogszabályi és használhatósági szempontok figyelembevételével.

Módosítása: az óvodavezető hatásköre, kezdeményezheti a nevelőtestület, fenntartó, az óvodavezető.

- Az óvodába járó gyermekek szocio-kulturális környezete nagymértékben megváltozik.
- A program bevalásának eredményvizsgálatai szükségessé teszik a program módosítását.
- A mindenkori törvényi előírások megváltozása.

A Pedagógiai Program nyilvánossága

Az óvoda pedagógiai programja nyilvános, megtalálható az intézmény honlapján, illetve a vezetői irodában.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

1. Az 1998-as programot összeállította: Berencsi Mária
2. A program módosítását végezte (2010): Szántó Ildikó
3. A program módosítását végezte (2019): Komárominé Rikk Csilla
4. Felülvizsgálat (2022): Komárominé Rikk Csilla
5. Szükséges módosításokról előzetes javaslatok: Nevelőtestület
6. Elfogadta: az óvoda nevelőtestülete
7. Jóváhagyja: Tiszadada Község Önkormányzata

A Tiszadadai Nyitnikék Óvoda és Konyha nevelőtestülete 100%-os arányban elfogadta a pedagógiai program módosítását.

Komárominé Rikk Csilla

Kárpáti Ilona

Varga-Orbán Enikő

Fodorné Bölkényi Ágnes

Szabó Krisztina

Tiszadada, 2022. 08. 22.

PH

.....
Óvodavezető

A módosított Pedagógiai Programot megismertük, véleményünk alapján, annak tartalmához nem kívánunk hozzáfűzni egyebet.

Szülői szervezet

Pucsok-Radócz Judit

Limbóczki Mária

Kiss Anett

Palencsárné Molnár Gabriella

Orosz Adrienn

Daruné Kodácsi Orsolya

Tiszadada, 2022. 08. 23.